

Galina Simonen

LL, erikoistuva lääkäri
Anestesiologian ja tehohoidon osaamiskeskus,
Kuopion yliopistollinen sairaala
Pohjois-Savon hyvinvointialue
galina.simonen@pshyvinvointialue.fi

Potilasturvallisuus erikoistuvan lääkärin silmin

Vuonna 2022 NuoriLääkäriPäivien teemana oli ”Inhimillinen nuori lääkäri”, mikä näkyi erityisesti perjantain pääsalin potilasturvallisuutta ja virheitä käsittelevässä kokonaisuudessa. Teema on noussut esiin nuorten lääkärin keskuudessa. Tavoitteenamme oli selvittää anestesiologiaan ja tehohoitoon erikoistuvan lääkärin käsitystä ja tietämystä potilasturvallisuudesta.

Kysely toteutettiin aikavälillä 12.10–12.11.2022. Kohderyhmänä oli anestesiologiaan ja tehohoitoon erikoistuvat lääkärit. Vastaajilta kysyttiin tietotasoa potilasturvallisuudesta, virheiden läpikäymisestä ja raportoinnista. Erikoistuvien lääkäreiden kapteeneille (OYS, KYS, HUS, Tyks, Tays) oli lähetetty sähköinen kysely ja erikoistuvien kapteenit toimittivat sen oman alueensa erikoistuville lääkäreille.

Tulokset

Kyselyyn vastasi 47 erikoistuvaa lääkärää. Tietotaso potilasturvallisuudesta (potilasturvallisuuden vaikuttavista tekijöistä ja inhimillisen virheen muodostavista tekijöistä) on hyvä. Kehitettävää löytyi virheiden läpikäynnin ja raportoinnin osalta.

Päätelmät

Lääkärit pelkäävät uransa alussa virheiden tekemistä. Virheiden ilmoittamiseen ja jälkiselvittelyyn liittyviä prosesseja voisi kehittää, jotta ne koettaisiin oikeudenmukaisiksi ja helpoiksi toteuttaa. Ymmärrys potilasturvallisuudesta ja

virheiden läpikäyminen vähentäisivät nuorten lääkärin huolta ja antaisivat työkaluja turvallisen hoidon edistämiseen.

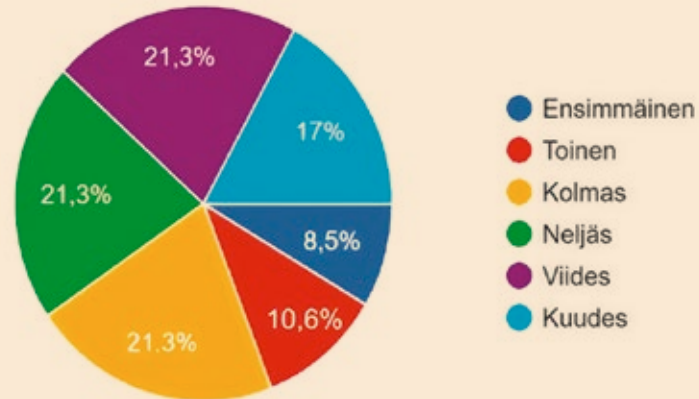
Pohdinta

Uusi asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia toimenpanosuunnitelmineen on julkaistu: visiona on tehdä Suomesta asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026 ja välttää vältettävissä oleva haitta. (1)

Potilasturvallisuus ja laatu kulkevat käsi kädessä. Kaikille Suomen lääketieteellisille tiedekunnille ja niistä valmistuville lääkäreille on ensimmäistä kertaa vuonna 2020 määritelty yhteiset osaamistavoitteet, ja potilasturvallisuus on mukana (2). Osaamis- tai koulutustavoitteet tehtiin aikaisemmin tiedekuntakohtaisesti ja ne erosivat toisistaan merkittävästi. Aloite ja suositus kansalliselle suomalaisen lääkärin osaamistavoitteiden määrittämiselle tulivat kansallisen arviointikeskuksen (KARVI) toteuttamasta lääketieteen peruskoulutuksen arvioinnista. Yhtenäiset tavoitteet ovat käytössä useissa eri maissa, ja Suomessa osaamistavoitteet on työstetty laaja-alaisessa valtakunnallisessa työryhmässä. (3)

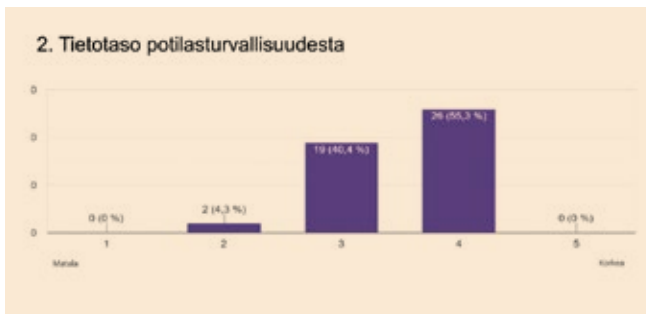
Syksyllä 2022 sähköinen arviointijärjestelmä ELSA on otettu käyttöön maanlaajuisesti. >>

1. Erikoistumisvuosi

Erikoistumisvuosi.

2. Tietotaso potilasturvallisuudesta

Tietotaso potilasturvallisuudesta.

5. Tietotaso virheiden läpikäymisestä

Tietotaso virheiden läpikäymisestä.

3. Tietotaso inhimillisen virheen muodostavista tekijöistä

Tietotaso inhimillisen virheen muodostavista tekijöistä.

6. Tietotaso virheiden raportoinnista

Tietotaso virheiden raportoinnista.

4. Tietotaso potilasturvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä

Tietotaso potilasturvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä.

7. Tietotaso terveydenhuollon organisaatioiden (esim. sairaaloiden, terveyskeskusten) rooleista virheraportoinnissa

Tietotaso terveydenhuollon organisaatioiden (esimerkiksi sairaaloiden, terveyskeskusten) rooleista virheraportoinnissa.

Sitoutuminen potilasturvallisuusriskien tunnistamiseen.

Virheiden jättäminen huomiotta.

Tietotaso virheiden ilmoittamisesta.

Virheiden ilmoittaminen on helppoa.

Terveystieteiden esihenkilöt odottavat hoitohenkilökunnan sitoutuneen potilasturvallisuuteen.

Virheiden tapahduttua jälkiselvittely on oikeudenmukaista.

Erikoislääkärin tulee kyetä työskentelemään niin, että vuorovaikutus ja potilasturvallisuus ovat vahvasti mukana ja ne myös toteutuvat. Tieto lisääntyy ja työtavat muuttuvat koko ajan, joten osaamistavoitteiden tulisi olla helposti muokattavissa. Erikoistuvia lääkäreitä tulisi myös kuunnella erikoislääkärikoulutusta kehitettäessä. ■

Viitteet

1. Sosiaali ja terveysministeriö. (2022) Uusi asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia: Suomesta asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026. <https://stm.fi/-/uusi-asiakas-ja-potilasturvallisuusstrategia>
2. Sari Kosonen. Potilasturvallisuudessa on vielä työsarkaa. Lääkärilehti 2021; 76(12–13): 810–811.
3. Helsingin Yliopisto. (2020) <https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/terveempi-maailma/valmistuville-laakareille-ensimmaista-kertaa-valtakunnalliset-osaamistavoitteet-yhteiset-tavoitteet-parantavat-potilasturvallisuutta>